

В.М. Баришніков
Baryshnikov, V.M.

Працівники державної служби зайнятості як суб'єкти, на яких поширюється дія Закону України “Про запобігання корупції”

Personnel of the State Employment Service as Subjects of the Law of Ukraine “On Prevention of Corruption”

Проаналізовані умови впровадження державної антикорупційної політики в системі органів публічного адміністрування державної служби зайнятості. Запропонована методологія визначення основних категорій суб'єктів із числа працівників державної служби зайнятості, на яких поширюється дія Закону України “Про запобігання корупції”. Встановлені межі їх кримінальної та адміністративної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення. Запропонований принциповий підхід до запобігання корупції в державній службі зайнятості.

Ключові слова: антикорупційна політика, державна служба зайнятості, запобігання корупції, посадові особи юридичних осіб публічного права, державні посадові особи.

This article presents the analysis of the conditions for implementation of the government anti-corruption policy in public administration of the State Employment Service. The article proposed a methodology for identifying key categories of the State Employment Service personnel subject to the Law of Ukraine “On Prevention of Corruption”. It sets forth the scope of their criminal and administrative liability for corruption and corruption related offenses. The author proposed a principled approach to preventing corruption in the State Employment Service.

Keywords: anti-corruption policy, State Employment Service, prevention of corruption, officials of public law legal entities, government officials.

Постановка проблеми. Законом України “Про зайнятість населення” визначені органи, що забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері зайнятості населення. Координацію і контроль за виконанням основних напрямів реалізації державної політики у сфері зайнятості населення здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері соціальної політики за участю державної служби зайнятості.

Для вирішення поставлених перед нею питань державна служба зайнятості реформується та кардинально змінює свою філософію, замінюючи статус державного органу влади на більш сучасний статус інституції публічного адміністрування, яка здійснює матеріальне забезпечення на випадок безробіття з незалежних від застрахованих осіб обставин та надання соціальних послуг за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Відповідно до Положення [1] державна служба зайнятості (далі – Служба) є централізованою системою

державних установ, діяльність якої спрямовується та координується Міністерством соціальної політики України. Установи, що входять до складу Служби, є юридичними особами публічного права.

Невід'ємною складовою в діяльності оновленої Служби є питання запобігання корупції, практичної реалізації державної антикорупційної політики, визначеної Антикорупційною стратегією [2], заходами якої передбачено запровадження ефективних антикорупційних програм не тільки у центральних органах виконавчої влади, а й у державних установах, що забезпечують реалізацію функцій держави.

Антикорупційною стратегією передбачено поширення стандартів, визначених Законом України “Про запобігання корупції” №1700–VII від 14.10.2014, на державні підприємства, установи та організації, зокрема щодо запобігання конфлікту інтересів, етики поведінки, декларування доходів осіб, уповноважених на виконання функцій держави.

Керівні працівники та їх заступники, спеціалісти державної служби зайнятості, починаючи з 1994 р., коли було прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України про віднесення посад працівників державної служби зайнятості до відповідних категорій державних службовців, завжди були суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення як посадові особи, юридичний статус яких визначався Законом України “Про державну службу”. Питання особливостей відповідальності державних службовців за корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією відповідно до Закону України “Про

Баришніков Володимир Миколайович, кандидат технічних наук, доцент, Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України (Київ).

Baryshnikov, Volodymyr Mykolajovych, PhD (Engineer.), Docent, Ukrainian State Employment Service Training Institute (Kyiv).

© Баришніков В.М., 2015

© Baryshnikov, V.M., 2015

боротьбу з корупцією”, який діяв в період з 1995 по 2011 рр., за корупційні правопорушення відповідно до Закону України “Про засади запобігання і протидії корупції” діяв з 2011 по 2015 рр., визначалися вказаними документами.

В умовах, коли майже одночасно відбувається реорганізація державної служби зайнятості, в результаті якої керівники та заступники керівників, спеціалісти державної служби зайнятості втрачають юридичний статус державного службовця, а також введення в дію нового законодавства про запобігання корупції, кардинально змінилися підходи щодо віднесення посадових осіб державної служби зайнятості до числа суб’єктів, на яких поширюється дія Закону України “Про запобігання корупції”.

Проблема однозначного вирішення питання про віднесення працівників державних підприємств, установ та організацій, які не займають посади керівників та їх заступників, до числа посадових осіб юридичних осіб публічного права набуває особливої актуальності через те, що законодавець значно посилив санкції щодо суб’єктів, на яких розповсюджується дія законодавства про запобігання корупції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам корупції та методам запобігання корупційним правопорушенням приділяли увагу вітчизняні та закордонні вчені, зокрема: О.В. Бандурка, В.Т. Білоус, С.В. Бородін, В.В. Голіна, І.М. Даньшин, А.І. Долгова, А.Е. Жалінський, А.Ф. Зелінський, К.Є. Ігошев, Р.А. Калужний, Н.Ф. Кузнєцова, В.В. Лунєєв, В.В. Медведчук, М.І. Мельник, Г.М. Міньковський, Г.С. Саркисов, С.С. Серьогін, Б.В. Романюк, В.С. Устінов та ін.

Питання, пов’язані із запобіганням корупції в органах державної влади та організаціях, в яких працюють посадові особи, на яких розповсюджується дія Закону України “Про державну службу”, вивчалися багатьма вченими. Треба відмітити праці вчених І.С. Бачинської, К.О. Вербицького, О.М. Круглова, М.В. Піцура, Б.П. Урбанського, М.С. Туркота, В.І. Мельниченка, М.І. Хавронюка, А.М. Яйчука.

Проте, зважаючи на те, що законодавство про запобігання корупції постійно кардинально змінюється, а уявлення законодавців щодо суб’єктів відповідальності за корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення удосконалюється, на сьогоднішній день практично не досліджені питання щодо особливостей поширення дії нового антикорупційного законодавства на посадових осіб органів державної служби зайнятості, які для цілей Закону України “Про запобігання корупції” прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Мета статті – проаналізувати особливості поширення дії Закону України “Про запобігання корупції” на посадових осіб державної служби зайнятості в умовах її реформування та модернізації, дати теоретико-методологічне обґрунтування принципових підходів до реалізації державної антикорупційної політики в системі державних установ Служби.

Виклад основного матеріалу. Основним законодавчим актом, що регулював питання запобігання і протидії корупції останнім часом, починаючи з 2011 р., був Закон України “Про засади запобігання і протидії корупції”. При його розробці планувалося, що цей документ буде рамковим, міститиме лише основні принципи, відповідно до яких будуть ухвалені інші закони, що визначатимуть, як функціонуватиме антикорупційний механізм держави. Однак більшість цих принципів так і не здобули свого подальшого розвитку в інших актах законодавства. З іншого боку, до рамкового закону були включені норми, які досить детально врегульовували окремі інститути,

наприклад, спеціальну перевірку чи декларування доходів, майна, витрат та зобов’язань фінансового характеру публічних службовців, що спотворило первісну ідею рамкового закону.

Урегулювання проблеми превентивного антикорупційного механізму законодавець реалізував шляхом прийняття Закону України “Про запобігання корупції” №1700–VII від 17.10.2014, 26.10.2014, який набув чинності 26.04.2015 р.

Документ визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень. Зокрема, ним передбачається створення Національного агентства з питань запобігання корупції. Законодавство у сфері запобігання корупції є важливою складовою сфери антикорупційного законодавства і займає провідне місце в Антикорупційній стратегії на 2014–2017 рр.

Новий закон у черговий раз уточнив порядок визначення суб’єктів, на яких поширюється дія законодавства у сфері запобігання корупції. Відповідно до статті 3 документа основними суб’єктами, на яких поширюється його дія, є особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Але велика кількість норм Закону поширюється також на тих, хто, для цілей цього Закону прирівнюється до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Стосовно працівників Служби – це особи, які зазначені в підпунктах “а”, “б” пункту 2 частини першої статті 3.

Відповідно до підпункту “а” пункту 2 частини першої статті 3 Закону України “Про запобігання корупції” посадові особи державної служби зайнятості є суб’єктами, на яких поширюється дія цього Закону, як на осіб, які є посадовими особами юридичних осіб публічного права і для цілей цього Закону прирівнених до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Вичерпне роз’яснення стосовно відповідальності за корупційні правопорушення такої групи суб’єктів, як посадові особи юридичних осіб публічного права, які одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету, надано Міністерством юстиції України [3]. Дається, зокрема, відповідь на питання щодо віднесення до вказаної категорії тих чи інших працівників державних чи комунальних установ та організацій.

У роз’ясненні підкреслюється, що для вирішення питання щодо визначення поняття “посадова особа” необхідно виходити з правозастосовної практики, яка зазначає, що головним критерієм віднесення особи до кола посадових осіб є наявність у неї організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій.

У свою чергу, відповідно до судової практики, яка склалася і знайшла своє відображення у відповідному узагальненні Верховного Суду України (йдеться про постанову Пленуму Верховного Суду України №5 “Про судову практику у справах про хабарництво” від 26.04.2002), організаційно-розпорядчими обов’язками є обов’язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форм власності. Такі функції виконують, зокрема, керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних, колективних чи приватних підприємств, установ і організацій, їх заступники, керівники структурних підрозділів (начальники цехів, завідувачі відділами, лабораторіями, кафедрами), їх заступники, особи, які керують ділянками робіт (майстри, виконроби, бригадири тощо).

У той же час під адміністративно-господарськими обов'язками розуміються обов'язки з управління або розпорядження державним, колективним чи приватним майном (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо). Такі повноваження у тому чи іншому обсязі є у начальників планово-господарських, постачальних, фінансових відділів і служб, завідувачів складами, магазинами, майстернями, ательє, їх заступників, керівників відділів підприємств, відомчих ревізорів та контролерів тощо.

Законодавство також абсолютно чітко визначає ознаки юридичної особи публічного права, які полягають в особливостях щодо порядку та суб'єктів її створення. Так, відповідно до абзацу третього частини другої статті 81 Цивільного кодексу України юридична особа публічного права створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Ідентифікацію суб'єктів, на яких поширюється дія Закону, ускладнює велика кількість суб'єктів, неоднозначність їх визначення та пов'язана з цим громіздкість опису суб'єкта, диференціація видів та об'ємів впливу положень Закону на суб'єкти, на яких він поширюється. Це пояснює важливість розробки принципових підходів до формування системи термінів, пов'язаних із вирішенням вказаної проблеми.

Основа для встановлення принципів побудови номінальної термінологічної системи для визначення суб'єктів, на яких поширюється дія Закону, можна відшукати в авторитетних джерелах міжнародного антикорупційного права – міжнародних антикорупційних конвенціях.

Конвенція ООН проти корупції містить ряд дефініцій термінів, якими позначаються суб'єкти корупційних злочинів (ст. 1), серед яких йдеться і про “державну посадову особу”.

Державна посадова особа визначається як:

1) будь-яка особа, яка обіймає посаду в законодавчому, виконавчому, адміністративному або судовому органі Держави-учасниці, яку призначено чи обрано, праця якої оплачувана чи не оплачувана, незалежно від старшинства;

2) будь-яка інша особа, яка виконує будь-яку державну функцію, зокрема для державного органу або державного підприємства, або надає будь-яку державну послугу, як це визначається у внутрішньому праві Держави-учасниці і як це застосовується у відповідній галузі правового регулювання цієї Держави-учасниці;

3) будь-яка інша особа, що визначається як “державна посадова особа” у внутрішньому праві Держави-учасниці. Однак з метою вжиття деяких конкретних заходів, передбачених главою II цієї Конвенції, “державна посадова особа” може означати будь-яку особу, яка виконує будь-яку державну функцію або надає будь-яку державну послугу, як це визначається у внутрішньому праві Держави-учасниці і як це застосовується у відповідній галузі правового регулювання цієї Держави-учасниці.

Не до кінця унормоване в науковій літературі і співвідношення понять “посадова особа” та “службова особа”. Аргументація противників синонімізації цих понять наведена в роботі [4].

Проте для практичних цілей побудови номінальної термінологічної системи стосовно суб'єктів, на яких поширюється дія Закону України “Про запобігання корупції”, можна спиратись на роз'яснення, яке міститься у додатку до листа Нацдержслужби №1005/23-12 від 03.03.2012: “Враховуючи положення законів України “Про державну службу” та “Про службу в органах місцевого самоврядування”, а також примітку до статті 364 Кримінального кодексу України, можна зробити висновок, що поняття

“посадової особи” та “службової особи” синонімічні і передбачають здійснення адміністративно-господарчих або організаційно-розпорядчих функцій”.

Беручи до уваги, що законодавець розділив відповідальність службових осіб публічного права (державних посадових службових осіб) та відповідальність службових осіб приватного права, а також нотаріусів, оцінювачів та інших осіб, які надають послуги публічного характеру, передбачивши для них відповідальність за окремими статтями Кримінального кодексу України, можна запропонувати виділити серед суб'єктів, на яких поширюється дія Закону України “Про запобігання корупції”, окрему категорію – “державних посадових / службових осіб”, яких для цілей Закону України “Про запобігання корупції” краще називати скорочено “державні посадові особи”, а у випадку, коли мова йде про кримінальну відповідальність за корупційні злочини, “державні службові особи”.

Результатом логічного аналізу є наступний перелік термінів, що супроводжується реальними та номінальними дефініціями, максимально наближений до вирішення проблем статті.

“Державні посадові особи” – особи, зазначені у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України “Про запобігання корупції”, які уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (“посадові особи державних органів влади або місцевого самоврядування” або синонімічно – “публічні службовці”, а також особи, що зазначені в підпункті “а” пункту 2 частини першої статті 3, котрі для цілей цього Закону прірівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (“посадові особи державних підприємств, установ та організацій” або синонімічно – “посадові особи публічного адміністрування”).

Серед публічних службовців можна виділити тих, на кого поширюється дія Закону України “Про державну службу” (“державні службовці”); на тих, на кого розповсюджується дія Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування” (“посадові особи місцевого самоврядування”); тих, хто має спеціальні звання, умови проходження служби яких визначають окремі законодавчі акти щодо умов проходження спеціалізованих видів державної служби – дипломатичної, служби в органах внутрішніх справ, митної, податкової служби, а також службову діяльність прокурорів, суддів тощо.

Усі зазначені вище закони про загальний або спеціалізований види державної служби передбачають підвищену відповідальність посадових осіб, які працюють в органах державної влади та місцевого самоврядування і уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

У свою чергу посадові особи публічного адміністрування – це державні посадові особи, на яких не поширюється дія законодавства про загальну та спеціалізовані види державної служби.

Наприклад, у державній службі зайнятості можна виділити “посадових осіб державної служби зайнятості”, “посадових осіб Центрального апарату, Головних управлінь, управлінь Служби”, “посадових осіб Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості” тощо.

Працівники державної служби зайнятості є суб'єктами відповідальності за корупційні злочини відповідно до статей Кримінального кодексу України та за правопорушення, пов'язані з корупцією відповідно до статей Кодексу України про адміністративні правопорушення, зазначені у таблиці.

Слід зазначити, що законодавець поширив дію Закону України “Про запобігання корупції” у частині кримінальної відповідальності за отримання неправомірної вигоди на всіх працюючих, тобто і на всіх працівників дер-

Таблиця. Відповідальність за корупційні та інші пов'язані з корупцією правопорушення осіб, на яких поширена дія закону

	Державні посадові особи			Працівники Служби
	Публічні службовці	Посадові особи Служби	Працівники, які надають публічні послуги	
Статті Кримінального кодексу України				
Стаття 191. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	+	+	–	–
Стаття 210. Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням	+	+	–	–
Стаття 354. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації	–	–	–	+
Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем	+	+	–	–
Стаття 365-2. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги	–	–	+	–
Стаття 368. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою	+	+	–	–
Стаття 368-2. Незаконне збагачення	+	–	–	–
Стаття 368-4. Підкуп особи, яка надає публічні послуги	–	–	+	–
Стаття 369. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі	+	+	+	+
Стаття 369-2. Зловживання впливом	+	+	+	+
Статті Кодексу України про адміністративні правопорушення				
Стаття 172-4. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності	+	–*	–	–
Стаття 172-5. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків	+	+	+	–
Стаття 172-6. Порушення вимог фінансового контролю	+	+	–	–
Стаття 172-7. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	+	+	+	–
Стаття 172-8. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень	+	–	–	–
Стаття 172-9. Невжиття заходів щодо протидії корупції	+	+	–	–

* – не мають права працювати за сумісництвом також керівники державних підприємств, установ і організацій, їхні заступники, керівники структурних підрозділів (цехів, відділів, лабораторій тощо) та їхні заступники (за винятком наукової, викладацької, медичної і творчої діяльності) – Постанова Кабінету Міністрів України №245 від 03.04.1993.

жавної служби зайнятості. У таких випадках дії працівників кваліфікуються за частинами 3 та 4 статті 354 КК України – підкуп працівника підприємства, установи чи організації.

Зокрема якщо такий працівник приймає пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди, отримує її або висловлює прохання надати таку вигоду для себе чи третьої особи за вчинення чи невчинення будь-яких дій із використанням свого становища – це карається штрафом від 250 до 500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (НМДГ) або громадськими роботами (від 100 до 200 годин) чи навіть обмеженням або позбавленням волі до

двох років зі спеціальною конфіскацією (ч. 3 ст. 354 КК). Якщо такі дії вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб чи поєднані з вимаганням неправомірної вигоди, законодавством передбачено штраф від 500 до 750 НМДГ, громадські роботи – від 160 до 240 годин, обмеження або позбавлення волі до трьох років зі спеціальною конфіскацією (ч. 4 ст. 354 КК).

Таким чином, сьогодні будь-які правопорушення, пов'язані з неправомірною вигодою, є предметом регулювання кримінального права.

Аналіз законодавства у сфері запобігання корупції дозволяє виділити категорії посадових осіб державної

служби зайнятості як суб'єктів, на яких поширюється дія Закону України "Про запобігання корупції" та встановити межі поширення на них заборон, обмежень, правил тощо відповідно до розділів вищевказаного Закону:

Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням;

Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

Правила етичної поведінки;

Фінансовий контроль;

Запобігання корупції у діяльності юридичних осіб;

Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків.

Визначення посадових осіб державної служби зайнятості суб'єктами, на яких поширюється дія Закону України "Про запобігання корупції", є дуже важливим фактором. Проте ефективність запобігання корупції в Службі буде значною мірою визначатись тим, наскільки повно та швидко в новостворених державних установах Служби вдасться впровадити усі ті нароби та механізми, що розроблені і застосовують з метою загального зниження корупційних проявів серед державних службовців. Адже складна соціально-економічна та політична ситуація в країні, падіння престижу державних посадових осіб у ході боротьби з бюрократією та номенклатурою, скорочення реальної оплати праці державних посадових осіб може призвести до падіння дисципліни у державному секторі, зростання рівня корупції та відтоку кваліфікованих кадрів з установ державної служби зайнятості.

Виходячи зі світового та вітчизняного досвіду [3] у першу чергу треба вирішити питання теоретико-методичного, організаційно-економічного та організаційно-правового забезпечення створення наступних антикорупційних умов діяльності працівників державної служби зайнятості:

– дотримання принципу добору та просування кадрів державної служби зайнятості на основі об'єктивної оцінки їх професіоналізму;

– стабільність правових норм, що регламентують відносини, які пов'язані з просуванням посадової особи по службі;

– забезпечення посадовим особам публічного права оплати праці і набору соціальних пільг, що достатньою мірою стимулюють сумлінну працю і гарантують високу престижність їх соціального стану;

– матеріальна та моральна винагорода посадових осіб державного сектору за результатами виконання ними своїх посадових обов'язків;

– система дієвого контролю за діями посадових осіб, здатна запобігати та упереджувати можливі порушення та посадові зловживання з їх боку.

Це дозволить створити сприятливі умови для діяль-

ності працівників служби зайнятості, дасть їм можливість кар'єрного зростання, цілеспрямовано підвищувати свою компетентність, а також створювати позитивний імідж як для себе особисто, так і для державної служби зайнятості в цілому.

Висновки. Насамкінець слід констатувати, що позбавлення державних посадових осіб державної служби зайнятості юридичного статусу державних службовців не позбавило їх статусу суб'єктів, на яких поширюється дія Закону України "Про запобігання корупції" №1700-VII від 14.10.2014, вони відповідно до державної антикорупційної політики в Україні, яка передбачає поширення визначених цим документом стандартів запобігання корупції на державні підприємства, установи та організації, несуть як кримінальну, так і адміністративну відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Потребує невідкладного вирішення питання визначення юридичного статусу кожного працівника державної служби зайнятості на предмет наявності у нього організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій та юридичного закріплення статусу посадової особи, юридичної особи, публічного права в документах державних установ Служби, таких як положення про ці установи, їх структурні підрозділи та посадові інструкції їх працівників.

На державних посадових осіб державної служби зайнятості, на яких не розповсюджуються норми спеціальних законів про державну службу та які є суб'єктами, на яких поширюється дія Закону України "Про запобігання корупції", необхідно поширити всі стандарти запобігання корупції, включаючи й ті, які передбачені стратегією реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 р. [4].

Для цього доцільно передбачити в Законі України "Про зайнятість населення" норму про поширення на посадових осіб державної служби зайнятості та її працівників, що надають публічні послуги, заборон, обмежень, правил тощо, які сприяють реалізації державної антикорупційної політики у державному управлінні та підвищенню рівня професіоналізму працівників Служби відповідно до Закону України "Про державну службу".

Важливими є подальші дослідження можливостей організаційно-правового регулювання статусу органів публічного адміністрування державної служби зайнятості та їх працівників як дієвого фактора запобігання корупції. З'ясування шляхів подальшої трансформації системи державних установ державної служби зайнятості у бік формування якісно нових моделей регулювання процесів у сфері зайнятості, таких як "публічне управління", "новий публічний менеджмент", "належне врядування".

Список використаних джерел

1. Положення про державну службу зайнятості (затверджене Наказом Міністерства соціальної політики України №41 від 20.01.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0141-15/paran13#n13>
2. Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки (затверджено Законом України №1699-VII від 14 жовтня 2014 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0141-15/paran13#n13>
3. Проблемні питання застосування Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції": роз'яснення Міністерства юстиції України від 10.07.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0026323-12>
4. Бакай М.І. Характеристика суб'єктів корупційних злочинів за міжнародними антикорупційними конвенціями / М.І. Бакай // Право і суспільство. – 2012. – №6. – С. 156–162. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pis_2012_6_35.pdf
5. Калюжний Р.А. Окремі аспекти запобігання корупції в системі державної служби України / Р.А. Калюжний, В.Д. Гавловський, І.Г. Андрущенко // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2007. – Вип. 15. – С. 51–59. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/boz_2007_15_6.pdf
6. Стратегія реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України №227-р від 18 березня 2015р. [Текст] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/227-2015-%D1%80/paran9#n9>

Стаття надійшла 14.04.2015